

Te weinig opdrachten om iedereen aan het werk te houden

Topadvocaten hebben veel minder te doen nu het aantal fusies en overnames is ingezakt. Extra werk op het gebied van onder meer faillissementen en ontslag kan dat niet compenseren.

Door NELLEKE KOOPS
AMSTERDAM, 6 APRIL. De Nederlandse topadvocatuur heeft het moeilijk. Terwijl advocaten van Amerikaanse en Britse kantoren al maanden geleden met een kartonnen doos en een vertrekpremie hun kantoor verlieten, geven de eerste grote commerciële kantoren in Nederland nu schoorvoetend toe dat ook zij niet immuun zijn voor de crisis.

De Amsterdamse vestiging van het Britse Clifford Chance kondigde vorige week als eerste grote kantoor in Nederland aan dat er gedwongen ontslagen zullen val-

len: 10 van de 162 advocaten hebben inmiddels te horen gekregen dat ze weg moeten. Ook zijn de salarissen bevroren. Eerder moesten alle partners al 150.000 pond in het bedrijf storten, maar dit bleek niet voldoende om alle arbeidsplaatsen te garanderen.

De Brauw Blackstone Westbroek liet vorige week weten dat onder het ondersteunend personeel de komende twee jaar 60 tot 90 van de 720 banen verdwijnen door natuurlijk verloop. Ook daar worden de salarissen bevroren, net als de uurtarieven, die voor sommige sectoren zelfs worden verlaagd. „De recessie zal nog wel één of twee jaar duren, dus we moeten deze tijd gebruiken om de organisatie efficiënter te maken”, zegt een woordvoerder.

Bij Allen & Overy, dat van de Britse kantoren de grootste Nederlandse maatschap heeft, verdwijnen in Amsterdam 30 van de 477 banen en is de partners gevraagd elk 30.000 pond bij te storten. „Er

zijn simpelweg niet genoeg opdrachten om iedereen aan het werk te houden”, zegt managing partner Wim Dejonghe.

Op de Amsterdamse vestiging van Norton Rose wordt een andere vorm van bezuiniging onderzocht: werktijdverkorting. De veertig Amsterdamse advocaten hadden tot vorige week de tijd om akkoord te gaan met een regeling die hun de keuze geeft tussen vier dagen werken tegen 15 procent minder salaris of een sabbatical van drie maanden in ruil voor één maandsalaris. „Het is een regeling waar wij in de toekomst een beroep op kunnen doen, als dat nodig is”, licht managing partner Ep Hannema toe. Inmiddels heeft 95 procent van de advocaten zich voor de regeling aangemeld.

Jarenlang profiteerden de topkantoren van de hoogconjunctuur. De afdelingen die zich bezighielden met fusies en overnames, gestructureerde financieringen en vastgoedtransacties groeiden ex-

plosief. Maar zij voelen nu als eerste het stilvallen van de stroom transacties. Uit het jaarrapport van de website Overfusies.nl blijkt dat in 2008 als gevolg van de kredietcrisis 30 procent minder fusies en overnames hebben plaatsgevonden dan in 2007. Daarmee is de groei van drie jaar in één jaar weer

‘Kantoren moeten niet meer alles willen doen’

Adriaan Krans, adviseur zakelijke dienstverlening bij Boer & Croon

teniet gedaan. In het eerste kwartaal van 2009 waren er zelfs 50 procent minder fusies en overnames dan in dezelfde periode in 2008.

Grote afdelingen met advocaten die jarenlang niets anders hebben gedaan dan het juridische werk rond ingewikkelde financiële constructies zitten nu verlegen om werk. Door die verregaande specialisatie zijn ze niet zomaar in te zetten op rechtsgebieden waar het

voorlopig wel goed gaat: faillissementsrecht en arbeidsrecht. Althans niet als het kantoor zijn reputatie als topkantoor wil behouden.

De concurrentie onder de kantoren neemt toe. De topkantoren gaan op zoek naar kleinere deals, passen hun tarieven aan en komen

daarmee in het vaarwater terecht van middelgrote kantoren. Toch zegt een middelgroot kantoor als Van Doorne nog weinig last te hebben van onderlinge concurrentie. Dat het kantoor in Londen wordt gesloten, heeft volgens een woordvoerder niet te maken met de verslechterde economische situatie, maar met het vertrek van een partner. Wel merkt het kantoor dat cliënten kritischer kijken naar de

kosten. Bedrijven hebben minder budget voor juridisch advies en willen scherpe, vaste prijzen in plaats van het traditionele factureren per uur.

Adriaan Krans, partner bij adviesbureau Boer & Croon en strategisch adviseur voor de zakelijke dienstverlening, denkt dat de Nederlandse topadvocatuur het nog moeilijker zal krijgen. Dat heeft niet alleen te maken met de crisis, maar ook doordat hoofdkantoren van grote multinationals naar het buitenland verhuizen. „VNU, Air France-KLM, de juridische afdeling van Shell: allemaal verdwijnen ze. In de top van de Nederlandse markt is daardoor minder werk te verdelen”, legt hij uit. Ook worden juridische afdelingen van bedrijven professioneler. Bedrijven gaan bijvoorbeeld met een vast panel van advocatenkantoren werken en leggen dat voor een paar jaar vast. „Als je daar niet bij bent, zit je een paar jaar zonder werk.”

Volgens Krans heeft de advoca-

tuur zich, net als veel andere sectoren, laten overvallen door de crisis. „Er is de afgelopen jaren niet strikt naar de kosten gekeken en binnen de advocatuur is sprake van een relatief conservatieve bedrijfscultuur. Daardoor is het niet makkelijk om snel grote veranderingen teweeg te brengen. Kantoren moeten kritisch kijken naar de bijdrage van verschillende praktijkgroepen. Kantoren moeten keuzes maken en niet meer alles willen doen.”

Managing partner Mark Biesheuvel van De Brauw kondigde aan te blijven investeren in opleidingen en niet te snijden in een juridische staf die met veel moeite is opgebouwd. Dat is het heersende sentiment bij meer kantoren. De kennis van de zorgvuldig opgeleide werknemers vormt het belangrijkste bezit. *Assets on legs* worden ze wel genoemd.

Toch is bij de meeste kantoren het budget voor werving en selectie aanzienlijk verlaagd en worden

vacatures ingetrokken. Veel kantoren nemen alleen nog advocaatstagiaires aan, die een tijdelijk contract van drie jaar krijgen voor hun opleiding. Advocaten die nu aan het einde van die drie jaar zitten hebben het moeilijk. Contracten voor onbepaalde tijd worden schaarser. „Ik heb gemerkt dat de grote kantoren in ieder geval geen behoefte hebben aan procesadvocaten”, zegt een Amsterdamse advocaat aan het einde van haar driejarige stage. „Zelfs juridische wervingsbureaus hebben geen gesprek voor me kunnen regelen, terwijl de kantoren waarin ik geïnteresseerd ben mijn cv en werkervaring wel goed vonden.”

Arbeidsrechtadvocaten zullen het minder moeilijk hebben, denkt ze. De afgelopen maanden stonden vooral dat soort vacatures op internet. Er is één troost: „De kleinere kantoren hebben nog veel plek en zijn erg blij met al die mensen van grote kantoren die nu solliciteren.”